



ВЛАДИКА НИКОЛАЈ ВЕЛИМИРОВИЋ СРПСКИ НАРОД КАО ТЕОДУЛ



VIII

76. Судба свих праведних народа уопште слична је судби Христовој, но ниједног тако као србског народа. Страдао је и велики руски народ, но ни за трећину не, колико Срби. Страдали су и Грци, али много мање јер су се вештином и концесирањем бранили. Крст Румуна и Бугара био је несравњено лакши од крста србскога. У турском царству Срб-Милет био је најомрзнутији. У Аустро-Угарској исто тако. Зашто? Зато што су Срби упорно стајали за Христа и борили се за крст часни. Зато што нису давали мира својим господарима ни живи ни мртви. Јер и крв мртвих Срба вапила је Богу и мучила савест угњетача. Ај, како су често мртви страшнији непријатељу човеку од живих.

77. Борбу против Турака нису Срби завршили на Косову. Нису ни на Смедереву нити на Београду. Нису је завршили нигде и никад, од Косова до Орашца, од Лазара до Крађорђа, нити од Карађорђа до Куманова. И после пада Смедерева и Београда борба је продужена, страшна и истрајна, кроз векове, из Црне Горе и Далмације, из Удбине, из Мађарске, из Румуније, из Русије. Крстоносни Србин је био свуда и до краја главни заточник борбе против полумесеца. Славни војвода Бакић брани Беч од Турака, а онда другом опет бојишту води немачку војску против Турака. Јакшићи задивљују Мађаре својим херојством у борби с Турцима, тако да их је краљ Матија назвао „стубовима хришћанства“. Тако исто Бранковићи и други у Румунији и Бугарској. Тако Смиљанићи и Јанковићи у Далмацији. А да и не говоримо о Црној Гори, о том вековном и непробојном шанцу Хришћанства против Ислама.

78. „И сви ће вас омрзнати Имена Мојега ради“, рекао је Спаситељ Својим апостолима. То се наравно збило на апостолима. Али се буквално збило и на Србима, као главним носиоцима крста Христова на Балкану и у Аустрији. Иноверна Турска и кривоверна Аустрија мрзеле су Србе више од свих осталих народа у својим границама. И Србима је било тешко и претешко. И да нису гледали у Христову судбину као у своју сопствену не би се одржали. Али су они гледали у страдању Христовом своје страдање, у смрти Христовој своју смрт, и у Васкрсењу Његовом своје васкрсење и обратно. Веровали су да Сам Христос понавља Своју судбу кроз србски народ. Та визија чинила им је вековно страдање подношљивим и ненаситу смрт лаком.

79. Христос је за Србе био сам смисао живота и борбе, и страдања и умирања и слободе и обнове и рада. Смисао Цркве, смисао државе, смисао породице, смисао човека. Ни један народ није тако смишљено и нежно украсио празнике Христове нарочитим дирљивим обичајима као србски народ. Замислите Божић и Богојављење, па Велики Петак и Васкрс, па Вазнесење и Тројичин дан, и Преображење и Крстов дан. Све је окићено красним обичајима као лепо изаткани ћилим. Исто су тако искићени и празници Богородични.

Никоме у Небеском свету нису Срби подигли толико цркава колико Приснодјеве Марији. Па још како су Срби научили да воле и признају свеце Божје, нарочито своје крсне славе. Заиста као нико у свету. Души Србиновој Небесни свет је био од вајкада ближи и приснији од земаљскога. У томе свету он је увек гледао многобројнију родбину, него на земљи. Зато се толико и сећа својих умрлих, пали свеће и чини помене. И спрема се службом да и сам пође у тај вишњи свет вером, чашћу и образом, и сједини са својима пред лицем Христовим. Тамо, само тамо, где је Велика Небесна Србија.

80. Ај, та Велика Небесна Србија! Она представља већ одавно остварени идеал Велике Србије. Верујемо да је у њој више од сто милиона крштених Срба, који у земаљском веку Христу служише или за Христа страдаше, кроз векове и векове. И више их је тамо у рајској светлости из доба борбе, робовања и страдања, него ли из доба слободе и благовања. Они који више личе на Христа, заиста су у ономе свету ближи Христу. Верујемо по евангелски, да ће неки народи, далеко већи од србског на земљи, бити мањи у Царству Небесном. И Господ је рекао, да ће неки који су „први бити последњи, а последњи први“. И страдални Лазар на Небу је засијао међу првима, док је богаташ потонуо међу последње у мрак паклени.

81. Небесна Србија, Србија је рајска,
Миомирна, красна као ружа мајска.
Ту су оци наши и праоци свети,
Што са крстом часним достигоше мети.
Ту жупани србски, краљеви и цари,
И витези крста, и нови и стари.
Ту мајке јунака и сестара јато –
Углачане патњом сијају к’о злато.
Ту чете посника и светаца благих,
И много и много сродника нам драгих.
Ту монаси часни, монахиње бледе,
Вечну светлост Божју сад весело гледе.
Ту свечари србски и задужбинари,
Борци и страдалци и млади и стари.
И девојке миле и дечица мала,
Што су за свог Христа јатом пострадала,
Мачем посечена, огњем сагорена,
К’о шибљике младе ветром оборена.
Домаћини ту су што у дому своме,
Палише кандила Богу превечноме,
Занатлије славне, веште свом занату,
Тамо, сви су тамо у Небесном јату.
Из тамнице сужњи, из болнице болни,
Паћеници овде, убоги, невољни,
Радују се тамо око Светог Саве
Ко синови царски посред царске славе.
И четници славни, Божји осветници,
Многи богомољци, многи добротворци,
Удовице тужне и мајке без деце,
Све су убројане у Божје Свеце.
Кнежеви сељачки и њини усташи,
И сви и сви други славни преци наши,
Што у горчинама живеше најљућим,
Али немогуће сматраше могућим.
Поколења многа од најбољег соја,
Народ, Божји народ, без броја и броја,
То је она вечна Небесна Србија,
Што к’о јато звезда пред Богом се сија.

...наставља се...

